

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Ugribugri megbízatásai

Legutóbb arról beszéltem nektek, hogy amikor még iskolába sem jártam, édesanyám gyakran leküldött a falubeli vegyeskereskedésbe. Amikor azonban már második lettem, úgy véltem, eljött az ideje, hogy most már az öcsikém, Ugribugri menjen el ide-oda, ha háztatásunkban hirtelen szűkség van valamire. Beleegyezett ebbe édesanyánk is, és egy szép tavaszi napon hozzá is kezdtem, hogy háztartási küldöncöt neveljek magam helyett Ugribugriból. Azon a tavaszon gyéren tojtak a tyúkjaink, és délben szólt nekem édesanyám, hogy kölcsön kéne kérnünk vagy húsz tojást Döme bácsitól, a nagybátyámtól. Parajfőzeléket készített ebédre, azt pedig tükörtojással szoktuk enni. Kértem hát édesanyámtól egy nagy fazekat, beleállítottam a tarisznyámba, a tarisznyát Ugribugri nyakába akasztottam, és így szóltam hozzá: „Mutasd meg, hogy derék és ügyes utódom leszel!” Ugribugri igen örült a megbízásnak, peckes léptekkel indult Döme bácsi háza felé, és még dobolt is a fazék oldalán, hadd hallja egész Törpeháza, hogy ő már milyen nagy fiú: fazékkal küldik valahová, megbízást intéz el. Örültem is öcsikém buzgalmának, és olvasgatni kezdtem az napi leckéimet.

Hosszasabban azonban nem olvasgathattam, mert vagy tíz perc múlva nagy nevetés csendült fel konyhánkban. Édesanyánk nevetett igen jóízűen, de volt abban a jóízű nevetésben egy csipetnyi sópánkodás is. Tüstént tudtam belőle, hogy megjött Ugribugri, de valami baj történt a tojásokkal. Olyan baj, amely egyúttal nevetséges is. Kiszaladtam hát a konyhába, és belekukkantottam a fazékba. Nekem azonban nem kerekedett nevető kedvem attól, amit láttam, én ugyanis hibásnak éreztem magam. Tudtam én jól Ugribugriról, hogy nem bír úgy elmenni egyet-

len bokor mellett sem, hogy át ne ugorja, tehát figyelmeztetnem kellett volna, hogy visszafelé jövet legyen egy kicsit hűtlen a nevéhez, ne ugrabugráljon. Hogy mit láttam a fazékban, gondolhatjátok. Kotyvalékot láttam fehérjéből, sárgájából, a legnagyobb baj pedig az volt, hogy benne úszkált abban a kotyvalékban a sok piszkos tojáshej is. Bár hibásnak éreztem magam, ráförmedtem küldönc növendékemre, és szidtam az ugrabugrálás miatt. De alig nyitottam ki a számat, elfutotta a könny Ugribugri szemét, és sírdogálva motyogta: „Nem vagyok hibás, Moha! Nem mondtad meg előre, hogy ne ugrabugráljak. Nem tudhattam, hogy a tojások is ugrabugrálni fognak a fazékban...”

Ezután hosszú ideig nem mertem Ugribugrit küldeni magam helyett. Egy nyári reggelen azonban azt mondotta édesanyánk, hogy tejfölt kell hozni a majorságból. Már megbeszéltem pajtásaimmal, hogy fürödni megyünk a patak öblébe, de különben is gondoltam már rá akkoriban, hogy folytatnom kéne Ugribugri küldöncé nevelését. Fogtam hát egy literes bádoggannát – olyant, amelynek jól záró fedele is volt –, beállítot-

tam Ugribugri kicsiny tarisznyájába, a tarisznyát a nyakába akasztottam, és így szóltam hozzá: „Most már igazán mutasd meg, hogy derék és ügyes utódom leszel! Menj el a majorságba, és hozz egy liter tejfölt!” Ugribugri felragyogó arcocskával ugrott egy nagyot örömeiben. Örült a megbízásnak is, de annak is, hogy találkozhatik pajtásaival, az erdész gyerekeivel. A majorsághoz ugyanis az erdészlak előtt vitt el az út. Én azonban a fejemhez kaptam: „Jaj, jaj, Ugribugri! Éppen ez az, amit nem szabad cselekedned, amikor megbízást teljesítesz! Higgadtan viselkedjél ilyenkor, hidd el, hogy egyetlen bokor sem fog utánad kiabálni, amiért nem ugrottad át!” Ugribugri most is peckes léptekkel indult útnak, ismét dobolt a kannán, és nem sokára magam is elmentem a patak öbléhez.

Amikor hazaértem, már jócskán elmúlt dél, de Ugribugri még nem jött meg. Édesanyánk túros csuszát akart készíteni, arra kellett a tejföl, de még nem főzte ki a tésztát, hátha nem kapott tejfölt Ugribugri, s akkor eltettük volna a tésztát másnapra. De végre felhangzott a büszke kiáltás az utcán: „Megjöttem! Itt vagyok! Hozom!” Édesanyánk beledobta a tésztát a zubogva forró vízbe, én meg siettem asztalhoz ülni. Ott ült már édesapánk is, két bátyám is. De rögtön futottam is vissza a konyhába. Ott ugyanis megint felcsendült édesanyánk jóízű nevetése, de abból a jóízű nevetésből ismét kihallatszott a sópánkodás. Az történt, hogy a majorságból még tejföllel indult el öcsikém, a konyhánkba azonban vajjal érkezett meg. Persze, hogy ráripakodtam erősen: „Hát mégis ugráltál?! Nézz ide! Vajjá köpülődött a tejföl!” De tüstént csöndesebbre is fogtam a hangom, mert Ugribugri megint szepegni kezdett: „Nem

vagyok hibás, Moha! Nem ugrottam át egyetlenegy bokrot sem! Csak fogócskáztam az erdészgyerekekkel, meg szaladtam is hazáig, hogy el ne késsem. De megfogadtam a szavadat, Moha: ugrabugrás nélkül, higgadtan szaladtam!” „Higgadtan, higgadtan! Annyit igazán tudhattál volna, hogy tejföllel sehogyan sem szabad szaladni! Ha már okvetlenül fogócskáznod kellett, legalább tetted volna le arra az időre a tarisznyádat! Használnod kellett volna az eszedet!” Ugribugri egyre erősebben sírt: „De te nem mondtad meg előre, hogy használni kell az eszedet! Én nem tudhattam, hogy ha nem használom az eszedet, akkor a tejfölből titokban vaj lesz!”

Ezután megint hosszú idő telt el, amíg rá mertem bízni valamit. Már beköszöntött az ősz, és már javában járogattam iskolába, ekkor már harmadikos voltam, amikor egyszer ebéd után észrevette édesanyánk, hogy kifogyott a vermünkéből a jég. Márpedig aznap Döme bácsit vártuk vendégül vacsorára, és Döme bácsi azt szerette, ha hideg ásványvizet tölthet a borocskájába. Előkiáltottam hát Ugribugrit, kezébe adtam egy vödört, és így szóltam hozzá: „Kérj egy kis jeget Mályva néniéktől! De most már se ne ugrálj, se ne fogócskázz, használd az eszedet, és úgy intézd el ezt a feladatot, hogy ezentúl gyakran is megbízhasunkk effélével!” Ugribugri ismét büszkén és nagy csörömpöléssel vitte a vödört: hadd hallja megint egész Törpeháza, milyen fontos személyiség ő. Megbízást teljesít.

Közel lakott hozzánk Mályva néni, tíz perc alatt megjöhetett volna, de eltelt egy félóra, eltelt egy óra, és a „fontos személyiség” még mindig nem jött meg a jéggel. Utánaindultam, és már a legközelebbi utca sarkán meg is találtam. Ott golyózott négy-öt pajtásával a kerítés tövében. Rákiáltottam: „Hát te így hozod a jeget?” De nem jött zavarba. Ragyogó arcocskával mondotta: „Semmi baj sincs, Moha! Se nem ugráltam, se nem fogócskáztam! És használtam az eszedet is: letettem a jeget a golyózás idejére, oda ni!” Ott állt a vödör az árok partján a nap-

sütésben, színültig vízzel. Nagyon megharagudtam rá, és úgy mozdult a kezem, mintha meg akarnám ütni. Persze nem ütöttem volna meg, de ez a mozdulat is elég volt ahhoz, hogy öcsikém sírva fakadjon: „Nem vagyok hibás, Moha! Nem tudtam, hogy golyózni sem szabad! És én azt sem tudhattam, hogy ez ilyen gyöngéjég...”

Eljött a tél, leesett az első hó, aztán kemény fagy ált be. Egy vasárnap délelőtt ivóvizet vittem föl a padlásra a galamboknak – ott a kémény mellett nem fagyhatott be –, és amikor le akartam jönni, megdöbbenve vettem észre, hogy elvitték a létrát. Édesanyám sópánkodott: „Jaj, hát te odafönn vagy? Kölcsönadtuk a létrát Teca néniéknek!” Ugribugri kinn hógolyózott az utcán a pajtásaival, kikiáltott hát neki édesanyánk: „Ugribugri! Menj el Teca nénikékhez, vidd magaddal Fújóskát is, hozzátok vissza a létrát! Mondjad meg, hogy csak egy percre kell, s már viszitek is vissza!”

Ti már bizonyára gondoljátok is, hogy mi történt. Csikorgó fagyban több mint félórát tipegetem-topogtam a padlásra. Ugribugri nem jött. Édesanyám nem mozdulhattott el a vasárnapi sütés-főzés mellől, lángost is sütött nekünk tízórára, de nekem csak annyi részem volt a konyha örömeiben, hogy melengethettem gémberedő ujjaimat a kémény falán. Végül is eszembe jutott, hogy felmászom a padlásablakhoz, és végigtekintek Törpeháza főutcáján, jön-e végre az a létra. A létrát tüstént meg is

pillantottam, közeledési szándék azonban nem látszott rajta. Moccanás nélkül feküdt az út mentén a hóban, mellette azonban annál fürgébben futkosott és csúszkált a közös kút igen jó csúszkáján Ugribugri meg Fújóska. Törpécske voltam, kicsinyke volt a hangom, de megnövelte a harag is, a falut borító hólepel csöndje is, elhallatszott hát a kiáltásom addig a haszontalanig: „Ugribugri! A létrát!” Most már nem telt bele egyetlen perc sem, lent voltam a jó meleg konyhában, és azzal a szándékkal fordultam az öcskös felé, hogy most aztán úgy összeszidom, hogy akkor is emlékezzék rá, amikor már a szakállára lép. Ugribugri szemecskéjét azonban haragos arcom láttára megint előntötte a könny, és már motyogta is sírdogálva: „Nem vagyok hibás, Moha! Nem mondta édesanya, hogy siessek, nem mondta, hogy te a padlásra vagy! Nagyon sajnálom, hogy fáztál... de hát... néma anyának gyereke se érti a szavát...” No, ez nagy szó volt, nem is tudtam hirtelenében, mit is tegyek. Ha könnyeit meg a bánkódását néztem, sajnáltam az öcskös, de az is eszembe jutott, hogy ezért a mondatért hozzávágom a lángost. De egyrészt... nemcsak őt sajnáltam, hanem a lángosomat is, másrészt édesanyánk tüstént elmosolyodott, és megsimogatta Ugribugri fejét – én pedig megértettem ebből a simogatásból, hogy nem haszontalanságból késlekedett Ugribugri, és nem tiszteletlenségből beszélt így. Mindössze ennyit mondtam hát neki: „Jegyezd meg magadnak, hogy ha elküldünk valahová, akkor mindig sürgősen kell valami! Olyankor tehát semmiféle játékkal ne töltsd az időt! Neked is jobb, ha azzal a tudattal játszol, hogy már elintézted a megbízást.” Ugribugri akkor már törölgette a könnyeit: „Persze hogy jobb, Moha, sokkal jobb! Akkor nem kell folyton arra gondolni, hogy abba kéne már hagyni a játszást. Bárcsak előbb mondtad volna ezt!” Azzal beleharapott a lángosába, és elmosolyodott. Én azonban... el tudok képzelni olyan kisfiút is, akinek ezt nem kell külön megmondani, aki ezt magától is tudja.